

BASISONDERWIJS IN BALANS!

Tijdens het COV-congres 'Basisonderwijs in Balans!' op 24 november 2023 stemden de congresdeelnemers over de beleidsstandpunten die het COV de komende periode zal uitdragen.

Onze **acht krachtkaarten** zetten in op de nabije toekomst. Deze kaarten vloeien voort uit de besprekingen en reacties op de inspiratietekst in Basis-3. Elke krachtkaart bestaat uit een krachtlijn of beleidsstandpunt en enkele thema's die hieraan gerelateerd zijn. De krachtlijnen werden tijdens het COV-congres besproken en gestemd. De thema's per krachtlijn worden in de komende periode verder uitgewerkt.

Er zijn **vijf actualiteitsresoluties** over onderwijsloopbanen, pensioenen, organisatie, syndiale rechten, oorlog en conflictgebieden. Deze beleidsstandpunten zoomen in op actuele thema's.

De krachtkaarten en de actualiteitsresoluties zullen het COV als een gyroscoop gidsen in haar werking en beleid, om zo steeds de juiste balans terug te vinden. Marianne Coopman: "Wat op het 9de COV-Congres beslist werd, is van essentieel belang voor de toekomst. Onze opdrachten, acht krachtkaarten, zijn duidelijk. Jullie hebben het scherpgesteld. Wat jullie doen, wat we samen doen, blijft van cruciaal belang voor de balans in basisonderwijs, onze democratische samenleving en voor het bereiken van sociale rechtvaardigheid. Dit congres geeft hoop maar ook werk. We blijven aan de slag."

TEKST
Eva Tiquet

ILUSTRATIES
Rutger Van Parys

Lees het sfeerverslag van het COV-Congres in deze Basis, van blz. 36 tot 41.
Meer over het congres op onze website:

Krachtkaarten

COV KRACHTKAART

Opleiding en professionalisering

Leraren zijn professionals met een waaier aan expertises die ze gecombineerd inzetten bij het lesgeven. Dat vereist van bij de start een stevige inhoudelijke, (vak)didactische en pedagogische kennis. Een diploma van de lerarenopleiding moet hiervoor garant staan. Daarnaast zijn aanvangsbegeleiding, een blijvende groei en professionalisering tijdens de beroepsloopbaan noodzakelijk. De overheid moet daarvoor voldoende middelen en tijd voorzien.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

De initiële opleiding voor onderwijspersoneel, inclusief het stagebeleid

Het inzetten van zij-instromers

Starters: opdracht en aanvangsbegeleiding

Professionalisering voor onderwijspersoneel

COV KRACHTKAART

Arbeids- voorwaarden en -organisatie

De arbeidsvoorwaarden en -organisatie moeten aantrekkelijk zijn en duidelijk omschreven om mensen te motiveren in het onderwijs te (blijven) werken. Dit vraagt een marktconforme verloning, vergoeding van gemaakte kosten en beschikbaarheid van eigentijds materiaal. Het COV wil voor alle personeelsleden van bij de start een veilig statuut gebaseerd op werkzekerheid die leidt tot een vaste benoeming. Om de kerntaken degelijk te realiseren is een haalbare prestatie-eigening een cruciale voorwaarde. De totaliteit van werkcondities verhogen het werkgeluk. Dit heeft een positieve invloed op het leren van leerlingen en draagt bij tot de kwaliteit van onderwijs.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Sterk en stabiel statuut en volwaardige tewerkstelling

Lonen   Werkzekerheid, ook voor starters

Arbeidsorganisatie

Diversiteit

Het COV ijvert dat het voor iedereen mogelijk moet zijn om voor werken in onderwijs te kiezen. De samenleving, en ook de scholen, worden steeds meer divers. Het COV streeft actief en krachtadig naar schoolteams die idealiter een afspiegeling van de maatschappij zijn. Het COV wil dat iedereen de ambitie kan hebben om te kiezen voor een professionele opleiding die garant kan staan voor een kwaliteitsvolle onderwijstewerking. Een personeelsbeleid dat oog heeft voor diversiteit, biedt verschillende gezichtspunten en inzichten binnen het team naar vernieuwing, creativiteit en probleemoplossing.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Divers samengestelde schoolteams

Inclusief personeelsbeleid

COV KRACHTKAART

4

Kwaliteitszorg

Het COV is voor een kwaliteitsvol, door de overheid gesubsidieerd of gefinancierd onderwijs. De overheid moet daartoe voor alle leerlingengroepen zowel in het gewoon als in het buitengewoon onderwijs garanderen in een degelijke omkadering van gekwalificeerd personeel, de werkingsmiddelen nodig om actuele en specifieke leeruitdagingen te realiseren en te werken in hedendaagse schoolgebouwen. Zo hebben personeelsteams pedagogisch-didactisch de mogelijkheid, om gebaseerd op kwaliteitszorg, de kernopdracht waar te maken die recht doet aan de professionaliteit en waarbij hoge verwachtingen kunnen gesteld worden aan alle leerlingen.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Commercialisering en privatisering van het onderwijs

Onderwijsdoelen basisonderwijs

Diversiteit en leerlingen

Pedagogische begeleidingsdiensten

Vlaamse toetsen

Inspectie

Duurzame samenwerkingen tussen beleidsdomeinen

De schoolleider

Schoolleiderschap is gericht op het goed leiden van de organisatie zodat de school optimaal kan inzetten op het leren en de ontwikkeling van de leerlingen. Vanuit beleidsvoerend vermogen zet het in op zowel kwaliteitsvol onderwijs als op een goede en veilige werkplek voor onderwijsprofessionals. Een bekwame schoolleider maakt echt een verschil voor het welzijn van het schoolteam, ondersteunt en versterkt de kwaliteit van het gegeven onderwijs. Het COV wil aan het hoofd van elke basisschool een sterke en deskundige directeur met pedagogische bekwaamheid, die kan steunen op een stevige omkadering die degelijk werken mogelijk maakt. Het COV wil voor directeurs een vooropleiding, blijvende professionalisering en de mogelijkheid tot begeleiding. Het COV verwacht van schoolbesturen dat zij directeurs krachtig en deskundig ondersteunen met respect voor hun autonomie en statuut.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Een visie op schoolleiderschap in het basisonderwijs, inclusief gedeeld leiderschap

Secundaire processen

Opleiding en professionalisering voor schoolleiders

COV KRACHTKAART

6

Digitalisering

Digitalisering in onderwijs moet gebeuren binnen een duidelijke visie waarbij alle onderwijs- en beleidsactoren zich bewust moeten zijn van de doelstellingen, mogelijkheden, risico's en wettelijk kader. Digitale technologie moet ethisch worden gebruikt en ingezet. Het kan gebruikt worden als een middel ten dienste van het leerproces van leerlingen en ter ondersteuning van het werk van het onderwijspersoneel en de schoolorganisatie. Het beleid dient structureel te voorzien in voldoende middelen en omkadering om dit adequaat te kunnen realiseren. Een bijzondere zorg voor het welzijn tijdens deze processen is nodig. Leerprocessen in het basisonderwijs dienen principieel in een fysieke schoolsetting georganiseerd. Voor het COV blijft de relatie tussen leraar en leerling onvervangbaar.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Visie op educatieve technologie in onderwijs: onder andere doelstellingen, gebruik, voorwaarden, professionaliseringstrajecten en effect op arbeidsinhoud

Financiering van digitalisering op school

Welzijn

De principes van de wet welzijn toepassen is essentieel om te zorgen dat de school een fijne plaats is om te werken. De preventieadviseur moet, samen met de directeur en het schoolbestuur toezien op de correcte toepassing. Uit onderzoek blijkt dat een goed welzijnsbeleid in een organisatie leidt tot een daling van ziektecijfers. Het is hoog tijd voor actie om te streven naar meer balans tussen arbeid en gezinstijd. Dat vraagt om bijkomende mensen en middelen. Het COV blijft zijn schouders zetten onder een warm en verbindend schoolklimaat als werkomgeving waarin 'samen school maken' centraal staat.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Het uitbouwen van een welzijnsbeleid op scholen, inclusief de rol van het sociaal overleg

Werk-privébalans voor onderwijspersoneel

Grensoverschrijdend gedrag op het werk

Schoolgebouwen als aangename werkplekken

COV KRACHTKAART

8

Samen bouwen aan kwaliteitsvolle vakbondswerking

Het COV is een vakbond die maximaal ijvert voor de belangenverdediging van al zijn leden en daarbij actief inzet op de kwaliteit van het basisonderwijs. We zorgen dat onze organisatie het mogelijk maakt om slagkrachtig te werken. We vertrekken vanuit verbinding en dialoog om tot oplossingen te komen. We voeren actie als het nodig is. Via zijn communicatie versterkt het COV daarbij de stem van de leden, en informeert over het belang, de onderhandelingen en het bereikte resultaat. Het verdedigen van de betekenis van het lidmaatschap en het solidariteitsprincipe behoort tot de taak van het COV. De bescherming van onze syndicale belangen en vertegenwoordigers is daarbij essentieel. Zo blijft het COV zich breed maatschappelijk inzetten voor een warme en rechtvaardige samenleving, ook ter versterking van toekomstige generaties.

Binnen het kader van deze krachtkaart, reikt het COV-Congres de COV-Raad volgende thema's aan om verder uit te werken:

Relatie tussen vakbondsafgevaardigden en schoolbesturen

Evalueren van de COV-structuren en -statuten in het kader van huidige en toekomstige maatschappelijke uitdagingen

Uren 'Samen School Maken'

Jongeren bereiken en betrekken

Actualiteitsresoluties

Onderwijsloopbanen

PRESTATIES EN KERNTAAK

- Het COV vraagt dat voor het onderwijspersoneel de opdracht realiseerbaar is in 36 uren per week met een afdwingbare prestatieregeling. In de totale opdracht zijn vervat: de kernopdracht, de voorbereiding en de verwerking, het structureel professioneel overleg, de oudercontacten, professionalisering en de administratie.
- Voor het COV moet bij een goede prestatieregeling gegarandeerd zijn dat:
  - voor het lesgeven/de kernopdracht de maximum ratio leraar/leerling wordt bepaald en niet stijgt;
  - de toekenning van middelen en omkadering gebeuren op basis van de werkelijke leerlingenaantallen, die per schooljaar fluctueren;
  - de omkadering zo wordt toegekend dat respectievelijk - en op zich staande - de kernopdracht voor leraren, de ondersteuning in de kernopdracht en de organisatie van de scholen gegarandeerd worden.
- Voor het COV moet versterkt ingezet worden op:
  - het oplossen van de pijnpunten zoals geobjectiveerd in het 'Tijdsbestedingsonderzoek' en de 'Werkbaarheidsrapporten van de SERV';
  - mogelijkheden die het personeel versterken in de omgang met de balans tussen werk en gezin zodat deconnectie van het werk ook een evidentie wordt;
  - het realiseren van twee uren professioneel overleg per week binnen de huidige hoofdopdracht;
  - het verlagen van de administratieve en organisatorische planlast;
  - het verkleinen van de leerlingengroepen, vooral in het kleuteronderwijs;
  - een structurele oplossing door het beleidsdomein Welzijn voor de voor- en naschoolse kinderopvang;
  - het versterken van de structurele samenwerking en ondersteuning van scholen met de belendende partners uit de beleidsdomeinen Welzijn (in het bijzonder de buitenschoolse kinderopvang), Jeugdbeleid, Armoedebeleid en Sport.

HET STATUUT

- Het COV wil dat in het decreet rechtspositie de vaste benoeming van het onderwijspersoneel zonder enige aantasting en/of uitholling behouden blijft en dat het statuut ook van bij de start van de loopbaan werkzekerheid biedt.
- Het COV wil dat de aanwerving van professioneel opgeleide personeelsleden, ook in periodes van tekorten, ingebed blijft in het statuut met inbegrip van opbouw van alle rechten.
- Het COV wijst alle vormen van niet-structurele tewerkstellingen zoals 'flexijobs' resoluut af.

DE VERLONING

- Het COV wil dat voor een volgende cao eisen worden gesteld over het loon van het onderwijspersoneel zodat de totale verloning marktconform is met gelijkaardige beroepsgroepen.

LOOPBAANDIFFERENTIATIE

- Het COV vindt het belangrijk dat startende leraren zich extra kunnen focussen op hun kerntaken. Daarom moeten nog extra uren vrijgemaakt worden voor intervisie en begeleiding.
- Het COV vraagt dat er voor alle onderwijspersoneelsleden differentiatiemogelijkheden worden gecreëerd die personeelsleden uitdagen in hun professionele groei of mogelijkheden geven de balans tussen arbeid en gezin goed te combineren.
- Omdat de loopbaanduur is verlengd wil het COV dat er voor oudere leraren meer uitgroeimogelijkheden voorzien worden.

TEN AANZIEN VAN ANDERE SECTOREN

- Het COV vraagt aan het ACV om over de sectoren heen een pleidooi te houden voor de erkenning van "klein verlet" dat ouders ook kunnen gebruiken voor zorggesprekken van hun kinderen tijdens de schoolloopbaan.

Organisatie

BUITENGEWOON ONDERWIJS

Overwegende dat:

- er toenemende wachtlijsten zijn in het buitengewoon onderwijs;
- het M-decreet de verwachtingen niet heeft ingelost en ook het leersteundecreet onvoldoende antwoorden biedt op de werkelijke noden;
- in de voorbije periode een aantal investeringsmaatregelen voor het (basis)onderwijs onvoldoende werden aangepast aan de noden van het buitengewoon (basis)onderwijs;
- de zorgzwaarte in het buitengewoon onderwijs toenam;
- het buitengewoon onderwijs nood heeft aan een visie op de toekomst;

vraagt het COV dat:

- het buitengewoon onderwijs daadwerkelijk geherwaardeerd wordt en dit expliciet op de beleidsagenda gezet wordt;
- de totale personeelsomkadering en de werkingsmiddelen voor het buitengewoon onderwijs in functie van de toenemende verzwaren van de opdracht in de verschillende types voelbaar worden versterkt;
- de samenwerking tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs versterkt wordt, zodat ook de overgang tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs en vice versa flexibeler wordt;
- er voor de samenwerking tussen het gewoon en buitengewoon onderwijs ook extra middelen komen en via rationalisatie van het onderwijslandschap en de scholenbouw incentives gecreëerd worden;
- er bij elke nieuwe maatregel op het vlak van omkadering, werkingsmiddelen, ... door de overheid gezorgd wordt dat deze op aangepaste wijze in het buitengewoon basisonderwijs worden toegepast, rekening houdende met de specifieke opdracht.

BASISONDERWIJS

Overwegende dat:

- de voorbije legislatuur extra maatregelen zijn genomen maar onvoldoende consistent;
- de historische onderfinanciering nog steeds voelbaar is;
- de zorgnoden en de specifieke leeruitdagingen van leerlingen in het basisonderwijs blijven toenemen;

vraagt het COV dat:

- het duurzame investeringsplan voor het basisonderwijs opnieuw versterkt op de agenda komt;
- de investeringen gebeuren via doelgerichte en te verantwoorden toekenning van middelen en omkadering gekleurd op basis van de drie afgesproken sporen: werkingsmiddelen, omkadering en organisatie;
- de ondersteunende omkadering nog wordt versterkt en uitgebreid voor alle fasen in het zorgcontinuüm;
- de geïntegreerde aanpak als fundament van het basisonderwijs gegarandeerd blijft waarbij de regelgeving en de omkadering de juiste ruimte creëren.

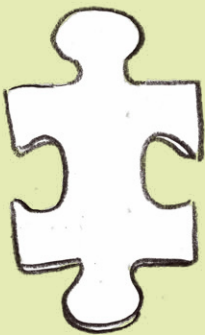
OMKADERING EN NIEUWE REGELGEVING

Overwegende dat:

- voor een kwalitatieve schoolorganisatie en het bieden van tewerkstellingsvooruitzichten aan het personeel scholen tijdig moeten beschikken over de volledige omkadering;
- scholen recht hebben op rechtszekerheid vanwege de overheid;
- scholen geen beleid kunnen voeren op basis van omzendbrieven;

vraagt het COV dat:

- alle informatie over de volledige omkadering voor het komende schooljaar beschikbaar is voor het schoolteam ten laatste op 1 mei voorafgaand aan het betrokken schooljaar;
- de concrete en rechtszekere informatie over de nieuwe regelgeving beschikbaar is voor de paasvakantie voorafgaand aan de start van het schooljaar waarin ze uitwerking heeft.

Pensioenen

Overwegende dat:

- de overheid de openbare pensioenen blijft viseren op zoek naar verdere besparingen;
- de pensioenen, samen met het loon en de werkvoorwaarden, een ondeelbaar pakket vormen;
- het onderwijspensioen een uitgesteld loon vertegenwoordigt;
- het onderwijspensioen welvaartsvast dient te blijven;
- de pensioenstelsels in België op verschillende manieren ingevuld werden en daardoor moeilijk te vergelijken zijn;

vraagt het COV:

- dat het pensioen een garantie blijft om na een actieve loopbaan gerust te kunnen leven;
- het herstel van het oorspronkelijke principe van de automatische perequatie zodat alle rust- en overlevingspensioenen zo nauw mogelijk aansluiten bij de evolutie van de salarissen;
- voor iedereen de bescherming van de index om de stijging van koopkracht te blijven garanderen;
- de beloofde afschaffing van de solidariteitsbijdrage;
- aan de overheid een degelijk syndicaal overleg over het behoud van een goed pensioen, zekerheid over de opgebouwde pensioenrechten en het versterken van pensioenen van die beroepsgroepen waarvoor ze onvoldoende zijn.

Samen met de vakbonden van de openbare sector, de FCSOD, blijft het COV daartoe de principes van het stelsel van de overheidspensioenen in de openbare sector verdedigen.

Syndicale rechten

STAKINGSRECHT

Overwegende dat:

- het recht op vrije meningsuiting meer en meer bedreigd wordt zoals door het voorstel van de 'wet Van Quickenborne';
- het stakingsrecht meer en meer op de helling staat en hierdoor de syndicale vrijheid in gevaar is;
- krachtige vakbonden nodig zijn om de welvaart rechtvaardig te verdelen en ongelijkheid tegen te gaan;

zal het COV samen met de andere vakbonden van het ACV en de internationale vakbonden via alle middelen de syndicale vrijheid en het recht op staken blijven verdedigen.

UREN 'SAMEN SCHOOL MAKEN'

Overwegende dat:

- een goede syndicale werking de solidariteit en een vlotte schoolwerking versterkt;
- de syndicale werking voor zowel overheid, schoolbesturen als personeelsleden een bijzondere meerwaarde heeft;
- de verwezenlijking van vakbondsuren in cao 12 belangrijk zijn voor een goede vakbondswerking;
- de uren doelgericht correct aangewend moeten worden ter versterking van de militanten;

zal het COV:

- de toepassing van de uren nauwgezet opvolgen en indien blijkt dat deze afgewend of verhinderd worden in gebruik actie ondernemen;
- de militanten versterken en ondersteunen in de invulling van de uren 'Samen School Maken';
- vanuit de kracht van dit basissyndicalisme versterkt inzetten op verjonging van het bestuurskader.

Oorlog en conflictgebieden

Overwegende dat:

- de recente conflicten in Oekraïne en in Israël/Palestina en het voortdurende geweld in andere conflictgebieden een aanval zijn op de mensenrechten en op de rechten van het kind en een schrijnende impact hebben op de ontwikkeling en toekomstkansen van kinderen;
- zelfs scholen geen veilige plekken meer zijn;
- vele collega's in conflictgebieden ondanks het geweld en de nietsontziende vernieling van schoolgebouwen toch blijven werken om voor zoveel mogelijk kinderen het recht op onderwijs te garanderen;
- we als vakbond duurzame vrede via overleg als enige mogelijke samenlevingsvorm zien;

stelt het COV:

- dat we niet mogen toelaten dat oorlog het nieuwe normaal wordt om conflicten op te lossen;
- dat we niet mogen toelaten dat wereldleiders het belang van grondbezit of bodemrijkdommen boven mensenlevens stellen en conflicten zo ontmenselijken;
- dat onze solidariteit met alle getroffen kinderen en burgers duidelijk en ondubbelzinnig moet zijn;

eist het COV:

- dat alle oorlogvoerende partijen de cirkel van geweld doorbreken en via rechtvaardige onderhandelingen vrede brengen voor iedereen;
- dat alle wereldleiders bij het besturen van onze samenleving het belang van het kind laten primeren, altijd;

engageert het COV zich:

- om zich blijvend uit te spreken tegen deze vormen van geweld en onrechtvaardigheid;
- om de internationale acties van onder meer de wereldvakbond voor onderwijs, Education International, te versterken;
- om zich internationaal syndicaal te blijven engageren.

